

kapják, akkor megszokott alvófaikra évről évre minden ősszel visszatérnek. És amikor leszáll az alkony, az arborétumok fenyőiről a szélrózsa minden irányában mint testnélküli árnyak repülnek ki a baglyok és puha, imbolygó szárnyalással indulnak vadászni a tarlók, rétek és legelők irányába.

Шмидт Э.: ЗНАЧЕНИЕ НАШИХ ДЕНДРОЛОГИЧЕСКИХ ПАРКОВ ДЛЯ БИОЛОГИЧЕСКОЙ БОРЬБЫ С ВРЕДНЫМИ ГРЫЗУНАМИ

Хвойные группы, одиночные хвойные деревья в наших дендрологических парках являются любимыми местами дневного пребывания гнездящейся у нас и прилетающей зимой с севера лесной совы. Несколько тысяч испытаний по корму показывают, что в среднем каждая сова уловит в сутки по четыре полевки обыкновенных. Таким образом, они без всяких расходов наносят значительную пользу лесному хозяйству.

Schmidt, E.: THE SIGNIFICANCE OF OUR ARBORETA IN THE BIOLOGICAL CONTROL OF HARMFUL RODENTS

Groups and single trees of conifers in our arboreta are favourite residences of long-eared owls, which have their nests in our country and come from the north for wintertime to us. Several thousands of food experiments have shown, that the prey of each long-eared owl averaged at about four field-mice a day. Thus they make much use to the agriculture without any expenditure.

Kiegészítés a „Szerves foszforkészítmények és újabb eljárások alkalmazása a cserebogár és álcája elleni védekezéshez” című dolgozathoz

Az Erdő 1971. február havi számában (XX. évfolyam 2. szám) a 88—91. oldalakon Dr. Kolonits József tudományos munkatárs beszámolt a cserebogár nemzője és pajorja elleni vegyszeres védekezési kísérleteiről, amelyeket szerves foszforkészítményekkel végzett. A kutatási eredmények közlését az tette indokolttá, hogy a klórozott szénhidrogének felhasználása mind a mező-, mind az erdőgazdasági növényvédelemben betiltásra került, illetőleg fokozatos megszüntetése folyamatban van. Félreértés elkerülése végett szükségesnek tartom azonban, hogy a megjelent dolgozathoz néhány megjegyzést tegyek.

A dolgozat bevezetőjében elírás történt. A klórozott szénhidrogének ugyanis túlادagolás esetén a fenyőfélék növekedésére nem „fokozó”, hanem gátló hatással vannak. Különösen csemetekertekben volt megfigyelhető, hogy a vegyszerek egyenetlen kiszórása miatt egyes csemetesorokban a csírcsemeték növekedése teljesen megállt. Ez a csökkent növekedés évekre kihatott az így kezelt csemetékre.

A szövegben és a táblázatban közölt dózisok a talajfelszíni védekezéshez a Wofatox porozószer, a Wofatox spritzpulver 30 és a Basudin-5 vonatkozásában a gyakorlat számára még nem engedélyezettek. Wofatox porozószerből ugyanis a megengedett legmagasabb dózis 40—50 g/m², azaz hektáronként 40—50 kg. A Wofatox permetezőszert általában talajlakó kártevők ellen nem alkalmazzák. A Basudin-5 granulált szert egyelőre kísérleti jelleggel alkalmazhatjuk az *Evetria buoliana* károsítása ellen 30 kg/ha maximális adagolásban. Az eddig végzett vizsgálatok kétségtelenül beigazolták, hogy az erdőgazdasági gyakorlatban esetenként csak megemelt dózissal lehet eredményt elérni. Ezt bizonyítják dr. Kolonits kísérletei is. Addig azonban, amíg a MÉM Növényvédelmi Főosztálya a mezőgazdasági gyakorlattól eltérő dózismennyiségeket felül nem bírálja és ahhoz az engedélyt nem adja meg, a gyakorlatban alkalmazni nem szabad.

A vegyszeres védekezés egyébként az erdőgazdasági gyakorlatban sokkal kisebb volumenű, mint a mezőgazdaságban. Nem általános, és nem ölel fel olyan

nagy területeket sem. Csakis abban az esetben folyamodunk vegyszeres védekezéshez, ha valamelyik rovarkártevő gradációjával kell számolnunk, amely az állomány tarrágását okozhatja. Ebben az esetben is azonban a szegélyvédelmet tartjuk a legcélravezetőbbnek, mert így nem az egész állományt kezeljük vegyszerrel. Ezzel a módszerrel az erdő hasznos rovarvilágát, az erdőben élő vadállományt a legkevésbé veszélyeztetjük.

A cserebogár elleni védekezésben elsősorban a nemzók elleni védekezést tartjuk a legfontosabbnak. A földi gépes aerosolok alkalmasak arra, hogy a rajzási körzetekben hatékonyan és gyorsan tudjunk velük a bogarak ellen védekezni. Itt is érvényesíteni tudjuk a szegélyvédelem elvét, mert bár az aerosolozás hatása a porozásnál jóval szélesebb sávot érint, mégsem okoz felesleges vegyszerkárokat az egész erdőkomplexumban. Ha a nemzók elleni védekezést összekapcsoljuk a pajorok elleni védekezéssel, illetőleg még gondolunk az életben maradt, petézni szándékozó bogarak elpusztítására, egyelőre a *Wofatox* porozószer említett, megengedett dózisa alkalmazható nagyüzemben 40—50 kg/ha mennyiségben. Ezenkívül használható a *Lindános szuperfoszfát* 175 kg/ha, *Hungaria L₂* porozó 85 kg/ha és a *Hungaria L₇* 14 kg/ha maximális dózisban. A *Wofatox sp. 30*-at permetezéshez kell elsősorban felhasználni.

Dr. Pagony Hubert

1970. őszi időjárása

Az őszi beköszöntével megváltozott az időjárás jellege. A csapadékos nyár után olyan őszi következett, amelynek minden hónapja száraznak minősíthető. Már *szeptember* száraznak indult bőséges napfényvel, ugyanakkor hűvösebb volt az átlagosnál. A havi középhőmérséklet nyugaton 0,1—0,9, délen és keleten 1,0—2,0°C-al maradt a sokévi átlag alatt. A legmelegebb időszak 9—16 között jelentkezett, 28,2—31,4°C-os maximumokkal. Ettől kezdve a hőmérséklet fokozatosan csökkent, s a hónap végén 1,3 és —3,6 fokos minimumokat mértek. Ekkor országsszerte talajmenti fagyok léptek fel.

A hónap szárazságára jellemző, hogy a havi csapadékösszeg az ország jelentős részén 25, ill. 15 mm alatt maradt. Átlag feletti csapadék csak Kistelek—Makó, Polgár—Füged—Hidasnémeti, Eger és a Szamosköz térségében hullott. A Dunántúlon a havi csapadékösszeg az átlag $\frac{1}{4}$ -ét sem érte el.

Az időjárás jellege *októberben* sem változott. Országsszerte hűvös és száraz volt. A havi középhőmérséklet az egész országban 0,2—2,0°C-al az átlag alatt maradt.

A hónap első napjaiban az évszaknak megfelelő időjárás uralkodott, amit 6—14 között napfényes, száraz, meleg időjárás követett. A hőmérsékleti maximum ezekben a napokban meghaladta a 20 fokot. A hónap közepén hideg légtömeg árasztotta el az országot, s 16—19 között —1,4 és —5,4 fokos minimumokat észleltek. Ebben az időszakban gyakran és sokfelé volt talajmenti fagy. A hónap végére enyhülés következett be.

A havi csapadék az ország északnyugati részének kivételével az átlag alatt maradt. Az ország jelentős részén, elsősorban a Dunától keletre eső területen a havi összeg a 15, sőt az 5 mm-t sem érte el. Viszonylag több csapadékot a Dunántúl déli és nyugati részén mértek, 20—50 mm-t. A magasabb hegyekben, mint Kékestető, Galyatető, Dobogókő, 4-én, 23-án és 24-én kisebb havazás is volt.

A *november* hőmérséklet vonatkozásában változást hozott. A havi középérték 1,9 és 2,9°C-al haladta meg a sokévi átlagot. Az október végi felmelegedés novemberben tovább fokozódott. Majd 6—12. között hűvös levegő árasztotta el az országot. Utána — kisebb megszakításokkal — kellemes, enyhe időszak következett. A hónap legmelegebb napjai 1, 2, 3 és 19-én voltak 17,4—23,5°C-os értékkel. Országsszerte már több fagyos nap volt.